

TRETTIOFÖRSTA SÖNDAGEN "UNDER ÅRET" ÅRGÅNG C

Första läsningen: **Vish 11:22 – 12:2** (*Du är barmhärtig mot alla, ty du älskar allt som finns till*)

Det är i sanning *vishet* att inse sin litenhet inför Skaparen. Är något eller någon större, viktigare eller mäktigare än Gud? Därför är också hans barmhärtighet så avgörande och så glädjande: den äger gudomlig styrka, det är gott att veta att våra misstag och fel aldrig kan överträffa Guds godhet. Gud *älskar allt som finns till* (v. 24). Därför skapade han det och såg att det var *mycket gott* (1 Mos 1:31). Gud *skonar allt* (v. 26) och tillrättavisar syndare för att hjälpa dem (v. 2; Ps 25:8). Insikten om en sådan *allgodhet* får oss att stanna upp och förundras. Vi som ville synda vill inte synda längre. Tanken att kränka en så god Fader bjuder oss innerligt emot. Syndaren vid vår sida tar vi vid handen. Vi är vänner. Vi förlåter gärna.

Andra läsningen: **2 Thess 1:11 – 2:2** (*Må vår herre Jesu namn förhärligas genom er och ni genom honom*)

Man kan ge sig hän åt spekulationer om Jesu återkomst, grubbla över bibelcitater eller vad någon "karismatisk" person anser om den frågan. Det leder ingenstans, ty det är endast Fadern i himlen som känner dagen och stunden (Matt 24:36). Däremot ska vi ständigt, i allt som vi gör, försöka leva upp till vår *kallelse* (v. 11), d.v.s. vara Guds barn på jorden, Jesu representanter, som handlar med den kraft och nåd han ger var och en.

Evangelium: **Luk 19:1-10** (*Människosonen har kommit för att söka efter det som var förlorat och rädda det*)

Vid Jesu intåg i Jeriko fanns det två utstötta och föraktade människor som var så ivriga att få möta Jesus att de inte brydde sig om vad andra kring dem tänkte: en ropande blind tiggare (Luk 18:35-43) och en föraktad syndare, tullindrivaren Sackaios. När folkmassan tog emot Jesus ropade många av dem säkert: "Rabbi, låt mig få äran att välkomna dig i mitt hem." Den lille utpressaren Sackaios, stadens fruktade man, vågade knappast öppna munnen däruppe i trädet. Jesus väljer att vara gäst hos honom, att äta med honom, liksom han i dag bjuder oss syndare till bords i eukaristins sakrament – och liksom påven gör det i Malmö i övermorgon. Den avskydde Sackaios är medvetet utvald, inför andra och framför andra – en öppen provokation. Många känner sig besvikna och åsidosatta. De blir bittert besvikna på denne Jesus som de har gått ut för att hylla eller se.

Guds godhet är märkligt ovälkommen. Vi vet inte hur Jesus *lämnade* Jeriko. Han kanske drevs bort, under hån och skratt. Möjligtvis tillsammans med den här förlorade sonen, det förlorade fåret som ingen utom Jesus ville veta av (jfr Luk kap. 15). Men hur många av Jerikos stolta invånare – eller av oss i dag – skulle ens komma på tanken att göra så grundlig bot för sina synder som Sakaios gjorde (v. 8)?

MÅNDAGEN I 31 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Fil 2:1-4** (*Gör min glädje fullkomlig genom att visa enighet*)

Paulus poäng här är ganska lätt att förstå, men som det ofta är fallet med denne apostel så kan uttryckssättet ställa till problem. ”Om det finns...” (tröst, ömhet, medkänsla m.m.), säger han i v. 1. Tvivlar han på att dessa nådegåvor finns hos de kristna i Filippi, hans favoritkyrka? Varför inleder han sina förmaningar på detta sätt? Formuleringen ska uppfattas så här: *Eftersom det alltså finns ...* (tröst, ömhet, medkänsla) i så riklig mängd (hos filipperna), så ska (och kan) läsarna också leva i den enighet och ödmjukhet som anstår dem som vill efterfölja Kristus, han som *avstod från allt och antog en tjänares gestalt* (som det heter omedelbart efter denna läsning, Fil 2:7). Den kristna gemenskapen är ”från Anden” (v. 1), d.v.s. den ger delaktighet i Anden, gemenskap kring och med Jesus. Med honom som förebild uppkommer inte splittringar och självhävdelse. Anden ger i stället **glädje trots och mitt i alla svårigheter** (= ett grundtema i detta brev).

Evangelium: **Luk 14:12-14** (*Bjud inte dina vänner utan fattiga och krymplingar*)

Vi bjuder hem andra människor. Varför? Av ”strategiska” skäl (det ska löna sig)? För att glädja dem? Vid släktmiddagar går den främmande tiggaren förbi på gatan. Han hör skratt och märker doften av god mat men får inte komma in. Så är inte Guds rike, utan tvärtom: där kommer kanske **du** att stå ute på gatan och tiggaren vara inne i festlokalen! ”Älska din nästa som dig själv” – innebär det att älska din släkt mer än din nästas släkt? Bjud tiggaren och hela hans flock på mat! Gör något gott för dem, bara så där, utan beräkning. Då liknar du Gud som är givmild mot alla, även mot dem som aldrig bjuder in *honom* till sig utan lever som om han inte fanns (jfr Luk 6:32 f). Snart slutar det *Barmhärtighetens år* som påven Franciskus utlyst – har det förändrat dig? Påven kommer helt säkert att tala om ämnet när han i dag besöker Lund och Malmö. Välkommen till Sverige, helige fader!

Saliga de som är bjudna till Lammets bröllopsmåltid. (Upp 19:9)

TISDAGEN 1 NOVEMBER:

ALLA HELGONS HÖGTID

Påven Franciskus mässa på stadion i Malmö i dag överskuggar allt – men vi får inte glömma bort denna högtidsdags särskilda mening.

Vi firar enskilda helgon under alla årets 365 dagar, men idag på ALLA HELGONS HÖGTID (då vi förväntas delta i mässan) tackar vi Gud för alla dessa helgon, även de okända som bara Gud känner, de många som är den helige Andes frukter i världen, ”pingstens skörd”. Dagens första läsning ur aposteln Johannes *visionsbok* manar dem fram för vår inre blick (Upp 7:9):

... en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folk och alla stammar och länder och språk. De stod inför tronen och Lammet, klädda i vita kläder, med palmkvistar i sina händer.

Palmkvistar bärs vid den judiska *lövhyddefesten* (jfr 1 Mack 13:51; Joh 12:13), och vi kristna bär dem på *palmsöndagen*. Det är lovsången, jublet från dessa fester som här i läsningen upphöjs till en himmelsk glädjeprocession. Alla har de *ett sigill på sina pannor* (v. 3). Johannes tänker på dopets sakrament. Siffran 144 000 i v. 4 är starkt symbolladdad: Den är 12 x 12 x 1 000 (tolv är en helig siffra, alla Gudsfolkets tolv stammar multipliceras med sig själva och med 1 000, som är siffran för ”de många” – här är alltså tal om en *helig fullständighet: alla Guds vänner är med*.

Redan nu på jorden får vi glädja oss åt att vi är bjudna till denna fest: andra läsningen talar om att *nu är vi Guds barn* och att *vi kommer att bli lika honom* (1 Joh 3:2). Vad vi ska göra för att nå målet är att förbli i Saligprisningarnas anda. Det lär vi av evangelieläsningen ur Bergspredikan (Matt 5:1-12a). Gud framför och före allt annat! Hellre fattig, hellre sörjande, hellre ödmjuk än att gå miste om *himmelriket* (v. 10). Denna inställning är varje helgons livsprogram, och Saligprisningarna är Jesu självporträtt. Ju mer en människa liknar honom, desto mer stämmer denna beskrivning på henne.

Allhelgonahögtiden har sitt ursprung i östkyrkan där den firas söndagen efter pingst, som pingstens ”skördefest”. År 608 omvandlades det gamla Pantheon – alla gudars tempel i Rom – till kyrka, invigd åt jungfru Maria och martyrerna; den heter än i dag *Sancta Maria ad Martyres*, även om turistböckerna behåller det hedniska namnet. På invigningsdagen 13 maj det året överförde man martyrernas ben från katakomberna och lade dem under golvet i denna kyrka.

Hela 8 vagnlass med relikier hämtades från katakomberna, också för att skydda dem mot gravplundrare. Allmänt i västkyrkan började dagen högtidlighållas 1 november omkring år 800. Att kvällen innan högtiden, *All Hallows Eve* på engelska, i vår tid förvandlats till en nyhednisk spökfest för barn (*Halloween*) är lika svårt att acceptera för en kristen mentalitet som att Jesusbarnet har bytts ut mot jultomten eller Jesu uppståndelse mot harar och häxor till påsk.

Men missbruket upphäver inte bruket. Alla helgons dag pekar på himlen. Helgonen är de som med trons ögon inser detta stora sammanhang. De lyfter sina armar för att ta emot ljuset. Måtte vi en gång få se himlen öppen och ansluta oss till den stora processionen – *when the saints go marching in!*

Kyrkans bön på denna dag:

Allsmäktige, evige Gud, du låter oss idag visa vår vördnad för alla dina helgon. Låt oss känna stödet från dessa förebedjare som ingen kan räkna, och visa oss för deras skull din gränslösa barmhärtighet.

Särskilda läsningar på denna dag: Upp 7:2-4, 9-14; 1 Joh 3:1-3 samt Matt 5:1-12a

ONSDAGEN 2 NOVEMBER:

ALLA SJÄLARS DAG

Vi firar ALLA SJÄLARS DAG idag – vi kommer ihåg våra avlidna familjemedlemmar och vänner. Vi tänder ljus på deras gravar eller framför en bild av dem hemma. Vem av oss behöver inte förböner när vi dör? De flesta av oss lämnar nog världen som en sorts ofärdiga öden – så mycket som behöver renas innan vi kan ingå i himlen, dit inget orent kan komma (Upp 21:27). Kyrkan lär oss att vi får tro och hoppas att våra böner och offer kan gagna dem som renas i skärselden. Kärleken räcker bortom död och grav. Kärleken dör aldrig. Kärleken är huvudporten till Guds hjärta.

Dagens läsningar i mässan vill leda vår uppmärksamhet till **förbön för de avlidna**. De två första läsningarna känns förunderligt intensiva om vi läser dem med tanke på våra egna avlidna, dem vi tror kan vara i skärselden. De kan inte längre göra något för sin frälsning utan är hänvisade till våra böner och kärleksgärningar. Orden i läsningarna ger röst åt dem som inte kan tala längre. Vi ber i deras ställe. Det är en vacker och kärleksfull handling. I evangelietexten

ger Johannes oss sedan Jesu tröst: *De döda ska få liv! Det finns hopp bortom graven för att jag, Guds Son, har varit där. Gud hör din bön för de döda.*

En av kyrkans många böner denna dag:

Allsmäktige Gud, du som har låtit Kristus segra över döden och öppna evighetens portar, låt dina tjänare besegra döden med honom och i evighet skåda dig, sin skapare och återlösare.

Särskilda läsningar denna dag: 2 Mack 12:43-46; 2 Kor 4:14 – 5:1; Joh 11:32-45

TORSDAGEN I 31 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Fil 3:3-8a** (*Allt är en förlust jämfört med kunskapen om Kristus Jesus*)

”Omskärelsen” i v. 3 betecknar egentligen judarna som folkgrupp – Paulus tillhör dem och har överträffat dem i allt som räknas som korrekt beteende. Nu – efter att han lärt känna Kristus – har hans härstamning, de yttre kännetecknen och handlingarna han stoltserade med tappat sin fascination. Han är som en f.d. MC-bandit som ser på sin gamla hoj, sin läderjacka med dödskallemärkena och annat som han försökte imponera på omgivningen med. I dag skakar han på huvudet: ”Shit! Vilken dåre jag var” (det grekiska ordet i v. 8 som i Bibel 2000 översätts ”sophögen” har också betydelsen ”avföring”).

Evangelium: **Luk 15:1-10** (*Det blir stor glädje i himlen över en enda syndare som omvänder sig*)

Lukas 15:e kapitel är en källa till tröst för syndare i alla tider. Om endast detta kapitel i Bibeln hade överlevt till i dag så hade vi ändå vetat vad kristendom är. Vi får här de inledande liknelserna om **att vara förlorad och hittas av Gud**. Har du hittat Gud? Nej, han hittade dig. Det är Guds verk, inte ditt. När du hoppar från trampolinen ner i sjön så är det gravitationskraften, inte du, som verkar. Så drar Fadern dig till Jesus fast du upplever det som ditt eget sökande (jfr Joh 6:44, 65). **Han** vill förlåta. *Därför* blev Sonen människa och bar dig, det förlorade fåret, på sina axlar – de axlar som sträcktes ut på korsets armar för att bära din synd (jfr Ps 119:176; Hes 34:11f). Herden är alltid beredd att söka tålmodigt efter dig i syndens bittra ödemark dit du har förrirat dig. *Därför* finns kyrkan med alla sina nådemedel, all personal, all konst, alla skrifter. Så viktig är du för Gud! Gud är god och allsmäktig. Vad kan han inte åstadkomma? Han

skapar en värld ur intet och förvandlar syndare till helgon. Vilketdera av dessa två under som är störst är svårt att säga.

Inse, o kristen, din värdighet! (Den helige påven *Leo den Store*)

FREDAGEN I 31 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Fil 3:17 – 4:1** (*Vi väntar den som skall rädda oss, herren Jesus Kristus*)

Paulus gråter över alla som är ”fiender till Kristi kors” (v. 18). Några som lyssnade förblev hedningar. Andra ansåg Mose lag (omskärelse, lagobservans; jfr Gal 2:21) viktigare än Kristi försoningsdöd för världen. V. 19: Vissa kristna valde ”buken” (mat, dryck, utsvävningar, jfr Rom 16:18; 2 Kor 4:4) framför trons strid och risker (jfr Fil 3:10) eller underkastade sig judiska matregler i tron att Gud krävde det (1 Kor 8:8).

Evangelium: **Luk 16:1-8** (*Denna världens människor betar sig klokare mot sina egna än ljusets människor gör*)

Jesus uppskattar praktiskt förnuft, som vi såg i evangelieläsningen i förrgår (om tornbyggaren och krigarkungen). Dagens huvudperson – som tillhör *denna världens människor* (v. 8) – är listig och snabb som en räv. Han handlar smart men inte rätt. *Trolöshet mot huvudman* borde han fällas för – så får man inte göra med anförtrodda tillgångar (om det inte handlar om gottgörelser i arbetsgivarens namn för gammal orätt, vilket inte är otänkbart i fallet här). Jesus ger oss trixaren som ett föredöme. Det är givetvis hans klokhet som beröms, inte hans dokumentförfalskning. Jesus undrar varför vi – ”ljusets människor” (v. 8) – inte är lika måna om *vårt eviga väl* som skurken om sitt jordiska väl. Även vi är på väg mot ”uppsägning” (död) och ”räkenskap” (dom). Varför ser vi inte till att skaffa oss förebedjare (fromma, arma människor på jorden och helgon i himlen)? Få bryr sig om att anropa sina namnhelgon eller änglarnas hjälp. Man reser sällan på pilgrimsresor och vallfärder. Så osmart att missa dessa *nådemedel*.

Förslag till fredagsoffer: Tänka på advent. Herren är nära. Blir detta nya kyrkoår en ny början för dig?

LÖRDAGEN I 31 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Fil 4:10-19** (*Allt förmår jag genom honom som ger mig kraft*)

Filipperna var Paulus favoritförsamling. De och inga andra fick bistå honom med pengar (v. 15-16; jfr 2 Kor 11:9-10; Apg 20:33-35). Här tackar han för en pengagåva. Den behövdes i fängelset. Sund mat, permissioner och andra fördelar var knappast gratis.

Evangelium: **Luk 16:9-15** (*Den som är trogen i smått är trogen också i stort*)

De fattiga du hjälper i dag kanske kommer att tala för din sak inför Gud och välkomna dig i paradiset. De som är ”trogna i fråga om den ohederliga mammon” (v. 11) är sådana som fått en bra lott i livet och ivrigt använder den till att göra gott. Mammon (rikedomarna) kallas här ”ohederliga”: det finns ingen ”rättvisa” i att just du föddes rik! Vad menas med ”andras egendom” i v. 12? Den helige Johannes Chrysostomos sade: ”Att inte låta de fattiga få del av det man själv äger är att stjäla det och beröva dem livet. Det är inte våra ting vi behåller för oss själva utan deras” (se *Katolska kyrkans katekes*, nr 2446). V. 13: På Jesu tid fanns det slavar som delades mellan olika ägare. Ett hårt liv. Så slits du i bitar av krav från olika håll om du vill behaga både världen och Gud. En dag ska vi ångra om vi satte status och rikedom över rättvisan, ty *det som människor sätter högt är skändligt i Guds ögon* (v. 15).

<p>Om någon som har vad han behöver här i världen ser sin broder lida nöd men stänger sitt hjärta för honom, hur kan då Guds kärlek förbli i honom? (1 Joh 3:17)</p>
--